

ת"פ 10816/02/15 - מדינת ישראל נגד אבישי אברהם, דביר דניאל

בית משפט השלום בבית שמש

ת"פ 10816-02-15 מדינת ישראל נ' אברהם ואח'

בפני כבוד השופטת מאיה אב-גנים ויינשטיין
בעניין: מדינת ישראל

באמצעות עוה"ד יצחק חנוך המאשימה

נגד

1. אבישי אברהם

2. דביר דניאל

ב

באמצעות עוה"ד צח נצר הנאשמים

גזר דין - ללא הרשעה

1. הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם, בגידול סמים מסוכנים, עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**"). מעובדות כתב האישום עולה, כי בתאריך 04/05/11 גידלו הנאשמים 17 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 2.18 גרם נטו.

טיעוני הצדדים לעונש:

2. אליבא דמאשימה, למרות שמדובר בכמות קטנה של סם שנתפס בפועל, יש לבחון את הפוטנציאל בגידול 17 שתילים. אין בעובדה שהשתילים נתפסו לאחר תקופה קצרה ובטרם גדלו, כדי לגרוע מחומרת העבירה. אשר להמלצת שירות המבחן להימנע מהרשעה נטען, כי ההמלצה אינה מקובלת על המאשימה. בהעדר פגיעה קונקרטיה בנאשמים, אין הצדקה לביטול הרשעתם בדין. המאשימה עתרה להטלת מאסר על תנאי, מבחן וצו של"צ בהיקף נרחב (300-400 שעות). ב"כ המאשימה הוסיף, כי אלמלא היה מדובר באירוע מלפני כחמש שנים, הייתה המאשימה עותרת למאסר בעבודות שירות.

3. ב"כ הנאשמים הדגיש את פרק הזמן הרב שחלף ממועד ביצוע העבירה ועד למועד הגשת כתב האישום, ואת העובדה שמאז ביצוע העבירה, הנאשמים לא הסתבכו בפלילים. אשר לשאלת ההרשעה נטען, כי המדובר בנאשמים צעירים, אשר הפגיעה בעתידם אמנם אינה מיידית, אך הרשעה תהווה מחסום בלתי סביר שיוצב בדרכם. לנוכח השיקום שעברו ובהינתן ומדובר במעורבותם היחידה בפלילים, יש לבטל את הרשעתם. כנטען, ככל שהנאשמים לא יורשעו ויועמדו במבחן, יצאו כולם נשכרים. ב"כ הנאשמים הבהיר שאין התנגדות להגדלת מספר שעות השל"צ שיהא על הנאשמים לבצע.

4. הנאשם 2 ביקש להוסיף, שחלפה תקופה ארוכה מאז ביצוע העבירה ושהשניים למדו את הלקח. המדובר במעידה חד פעמית ומאז שבו הנאשמים לדרך הישר.

לנוכח ההסכמה להרחבת שעות השל"צ, המחלוקת נותרה בעיקרה בשאלת ההרשעה.

תסקיר שירות המבחן:

נאשם 1:

5. על פי התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם 1, אבישי אברהם, המדובר בבחור בן 29, רווק המתגורר בבית הוריו. הנאשם למד 12 שנות לימוד ושירת שירות צבאי מלא. לאחר שחרורו מהצבא ולנוכח לחצים רגשיים, החל לעשן גראס. בחלוף תקופה קצרה, לדבריו, חשש מהשלכות משפטיות שיהיו למעשיו, והפסיק את השימוש בסם. בדיקה לגילוי עקבות סם העידה על העדר שימוש בסמים.

הנאשם נעדר עבר פלילי, הבין את חומרת מעשיו, קיבל על עצמו אחריות מלאה והביע בפני קצינת המבחן חרטה. לדברי הנאשם, גידל את הסם לשימוש עצמי, כדי שלא להיכנס ליחסים מסוכנים עם חברה עבריינית לצורך אספקת הסם.

6. כיום הנאשם 1 עובד כנהג חלוקה במשתלה, ומפגין יציבות במישור התעסוקתי. שירות המבחן התרשם שהנאשם מנהל אורח חיים תקין, מבין את חומרת מעשיו, משתף פעולה עם שירות המבחן ואף החל להשתתף בסדנה לצעירים המטופלים בשירות. ההליך המשפטי גרם לנאשם לזעזוע והיווה גורם מרתיע ומציב גבולות ברורים. בהעדר הרשעות והעדר תיקים פליליים נוספים מאז ביצוע העבירה, כאשר המדובר באדם צעיר המנהל אורח חיים נורמטיבי, הומלץ לבטל את ההרשעה בכדי שלא לפגוע באפשרויות התעסוקתיות והלימודיות בעתיד, ולהביא לרגרסיה במצבו ולסיכון להישנות ביצוע עבירה דומה.

נאשם 2:

7. בעניינו של הנאשם 2, דביר דניאל, הוגש ביום 15/12/15 תסקיר החוזר על ההמלצה בעניינו של הנאשם 1. כמפורט בתסקיר, המדובר בנאשם בן 25, נשוי. לפני כחמש שנים, נפטר אביו באופן פתאומי מדום לב. מות האב גרם למשבר בחייו בני המשפחה. לאחר שסיים 12 שנות לימוד, היה הנאשם 2 מעורב בתאונת אופנוע. בעקבות הפציעה, קיבל הנאשם פטור משירות צבאי על רקע רפואי. לאחר שסיים את לימודיו, החל לעשן סמים באופן מזדמן עם חבריו, אך לא חש תלות בסם. כדי לחסוך בעלויות רכישת הסם, החליט לגדלו, מבלי להבין את חומרת מעשיו. לדברי הנאשם 2, מאז תחילת ההליך המשפטי, הפסיק לחלוטין את השימוש בסמים. בדיקות שנערכו בשירות המבחן, העידו על ניקיון מסמים. הנאשם הביע בפני שירות המבחן חרטה ובושה על הסתבכותו בפלילים. הוא מודע לחומרת מעשיו ולהשפעה המזיקה של השימוש בסמים על חייו, קיבל אחריות על מעשיו והפיק לקחים. שירות המבחן התרשם שההליך הפלילי הווה עבור הנאשם 2 גורם מרתיע לעתיד, כאשר המדובר בעבירה הראשונה והיחידה שביצע.

8. אשר לשאלת ההרשעה, הנאשם 2 הביע חשש מפני הרשעתו. הנאשם מסר שבעתיד הקרוב מעוניין הוא להוציא רישיון נהיגה על משאיות כבדות ובהמשך, אף להירשם ללימודים אקדמאים. לאור האמור, בהינתן התייחסותו לעבירה, גילו הצעיר, העדר עבר פלילי, הפקת הלקחים וניהול אורח חיים נורמטיבי, המליץ שירות המבחן על ביטול ההרשעה.

שאלת ההרשעה:

9. כלל הוא בדין הפלילי, שאדם שביצע עבירה צפוי להיות מורשע בדין. אין מחלוקת, כי הרשעתו של מי שעבר

עבירה פלילית, היא חוליה טבעית הנובעת מהוכחת אשמתו ומממשות את אכיפת החוק באופן שוויוני (ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל. 31/12/07. ראו גם ע"פ 2555/12 חי נחמיאס נ' מדינת ישראל. 09/01/14). עם זאת:

"בנסיבות חריגות ומיוחדות, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי לבין עוצמת הפגיעה הצפויה לנאשם באם יורשע, ובהתחשב במכלול הנתונים הרלבנטיים לעניין, ניתן לעשות שימוש בסמכות אי ההרשעה" (ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' דני קליין. 04/09/07; ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל. פ"ד נב(3) 337, (342).

קרי-הימנעות מהרשעת נאשם שאשמתו הוכחה היא חריג שיופעל במקרים נדירים בלבד, בהם שוכנע בית המשפט כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטייה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית שזו תניב.

10. בבואו לשקול האם להימנע מהרשעה, על בית המשפט לאזן בין האינטרס הציבורי לבין נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. מחד גיסא- ככל שהעבירה חמורה יותר, יתקשה בית המשפט להימנע מחוסר הרשעה, והכף תטה לעבר ההרשעה. מאידך גיסא- על בית המשפט לבחון את עניינו של הנאשם העומד לדין.

"יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של העניין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין" (ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל. 31/12/07).

11. בגדר השיקולים שיש לשקול, יש לבחון גם את הרקע לעבירה, האם מדובר במעידה חד פעמית ומה הסבירות להישנות המעשים. בהקשר זה יש משמעות לדרך נטילת האחריות מצד הנאשם ולהליך הטיפול שהוא מבצע. לצד השיקולים הללו, יש לבחון את השפעת ההרשעה על אופק חייו הנוכחי והעתידי של הנאשם, ועל תפקידו בחברה במישור הכלכלי-תעסוקתי, משפחתי ובריאותי.

12. אין מחלוקת, כי עבירת גידול סמים היא עבירה חמורה. בסעיף 6 לפקודת הסמים נמנית עבירת הגידול עם עבירות של ייצור סם מסוכן, הפקתו ומיצויו, כאשר הרציונל העומד מאחורי העבירה הוא למנוע הכנסת סם חדש למערכת ההפצה הכוללת, שכן אין לדעת לאן יגיע הסם ומה יעודו. מטעם זה, לא הבחין המחוקק בין גידול סם לצריכה עצמית לבין גידול סם שלא לצריכה עצמית, בניגוד להבחנה הקיימת בשימוש והחזקה של סמים.

13. עם זאת, נסיבות ביצוע העבירה והיקף הגידול (כ- 2 גרם נטו בסה"כ), מתיישבים עם הטענה לגידול לצריכה עצמית גרידא, בין אם מתוך רצון לחסוך בהוצאות הרכישה ובין אם מתוך רצון שלא להיות במגע עם גורמים עבריינים. המאשימה טענה שלו היו הנאשמים נתפסים בשלב מאוחר יותר, היה היקף הגידול רב יותר. המדובר בהשערה ולא ניתן להחמיר בענישת הנאשמים על בסיסה:

"יכול בהחלט להיות מצב כי הנאשם היה נתפס חודשים מספר מאוחר יותר וכמות הסם הייתה גדולה יותר. אולם שאלה זו היא היפותטית ובית המשפט אינו עוסק בשאלות מסוג זה" (ת"פ (ת"א) 30076-09-13 מדינת ישראל נ' תומר אשרת. 09/11/15).

על בית המשפט לבחון את נסיבות התיק שלפניו, לרבות את שלב הגידול וכמות הסם שנתפסה **בפועל**:

"בענישה הנוהגת בעבירה זו ניתן לראות מנעד נרחב של עונשים המשתנה לנוכח כמויות הסם, כמות השתילים, דרך הגידול, שלב הגידול, נסיבות אישיות ועוד ועוד. סקירה של הפסיקה הנוהגת העלתה כי מתחם הענישה לעבירה זו נע בין של"צ ומאסר מותנה ועד 24 חודשי מאסר בפועל" (ת"פ (רח" 4043-08-14 מדינת ישראל נ' יצחק בן זקן. 07/09/15; רע"פ 8237/15 יצחק בן זקן נ' מדינת ישראל. 02/12/15).

14. בעבירות לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים, אף בנסיבות חמורות משמעותית מהמקרה שלפני, נעתרו בתי המשפט לא אחת לבקשה להימנע מהרשעה. לשם המחשה:

14.1. עפ"ג (חי') 28110-10-15 מדינת ישראל נ' עידן דוד (17/12/15) - הנאשם הודה בכך שגידל יחד עם נאשם נוסף סם מסוכן מסוג קנאביס, במשקל נטו של 3,600 גרם. הנאשמים גידלו 21 שתילים, בתוך עציצים וכדים, בתוך מעבדה שהכילה שלושה חדרונים מאולתרים ובה ציוד מעבדה הכולל מאווררים, תאורה מיוחדת, צינורות השקייה, גופי חימום, מד חום, חומרים לעידוד גדילה, שנאי חשמל, מצננים ורשת לייבוש העלים.

14.2. ת"פ (ת"א) 23797-03-14 מדינת ישראל נ' רן אביב (01/12/15) - הנאשם הקים מעבדה לגידול סמים בכך שהתקין בארון בחדר השינה ציוד לגידול סם לרבות 3 מכשירי שקילה, מאוורר, שנאי, מד טמפרטורה, חוטי חשמל, ושעון שבת. המעבדה היתה פעילה כחצי שנה עד שנתפס הנאשם על ידי גורמי איכפת החוק. במועד מעצרו נתפסו בדירת הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 48.31 גרם נטו, סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 9.1 גרם נטו ושתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 923.62 גרם נטו.

14.3. ת"פ (אי') 25749-03-13 מדינת ישראל נ' אנדריי דובזנקו (30/04/14) - הנאשם גידל בעציץ בדירתו שתילי קנבוס במשקל כולל של 26.30 גרם ובנוסף, החזיק זרעים של הצמח שלא כדין.

14.4. ת"פ (ב"ש) 2746-09 מדינת ישראל נ' רונן ספורטס (23/12/11) - הנאשם הודה בכך שגידל שני צמחים של סם מסוג קנבוס בעציצים במשקל כולל של 450 גרם נטו.

14.5. ת"פ (ת"א) 8905/08 מדינת ישראל נ' חיים אילת (30/12/09) - הנאשם הודה בגידול סם מסוכן ובהחזקת סם מסוכן לצריכה עצמית.

14.6. ת"פ (כ"ס) 1953/07 מדינת ישראל נ' יניב גרייסמן (27/11/07) - הנאשם הודה בעבירות של מתן אמצעים לביצוע פשע-עבירה לפי סעיף 498 לחוק העונשין, גידול סמים מסוכנים- עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) התשל"ג-1973, החזקת סמים מסוכנים- עבירה לפי סעיף 7(א)+(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים והחזקת נשק ותחמושת שלא כדין- עבירה לפי סעיף

144(א) רישא ביחד עם סעיף 144(ג) (3) ולפי סעיף 144 (א) סיפא לחוק העונשין. בכל הנוגע לגידול הסמים, הנאשם החזיק בדירתו בשתילי קנאבוס במשקל 0.74 גרם וכן החזיק בחממה שבארון ב-6 שתילי סם מסוכן מסוג קנאבוס במשקל 8.39 גרם אותם גידל.

14.7. ת"פ (ת"א) 8153-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דבורה סאלאם (29/09/09) - הנאשמת הודתה בכך שהחזיקה בביתה 1.19 גרם חשיש נטו לצריכתה העצמית וגידלה שלא כדין סם מסוג קנאבוס במשקל כולל של 638.86 גרם נטו.

14.8. ת"פ (פ"ת) 2262/07 מדינת ישראל נ' קרואני רפאל (26/10/08) - הנאשם החזיק בביתו 68.37 גר' נטו קנבוס לצריכתו העצמית, וכן גידל קנבוס ב-2 עציצים במשקל של 10.86 גר' נטו.

14.9. ת"פ (טב') 1886-10-07 מדינת ישראל נ' עידן אלינגולד (25/03/08) - הנאשם הודה בכך שגידל סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 112.68 גרם נטו.

14.10. ת"פ (י-ם) 4413/99 מדינת ישראל נ' פיינרמן לב (05/04/01) - הנאשם הודה בהחזקת סם מסוכן מסוג קנאבוס במשקל 100 גרם, וכי בתקופה שלפני כן גידל את הסם האמור בביתו.

15. אוסיף, כי למרות שאין מחלוקת שהמלצת שירות המבחן הינה בבחינת המלצה בלבד, ושאין בה כדי לחייב את בית המשפט, **"תסקיר שירות המבחן הוא כלי חשוב, באמצעותו ניתן לרדת לעומקן של נסיבותי האישיות של הנאשם ולעמוד על הגורמים, שהביאו להידרדרותו לביצוע העבירות, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי השיקום ודרכי השיקום. מכאן עולה, כי בנסיבות המתאימות נכון לתת להמלצות שירות המבחן משקל משמעותי ולעתים אף לאמצם. ראו: ע"פ 472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (03/09/2012)"** עפ"ג (חי') 28110-10-15 מדינת ישראל נ' עידן דוד (17/12/15).

16. לאחר שבחנתי את העבירה, חומרתה, נסיבות ביצועה ונסיבותיהם האישיות של הנאשמים, מצאתי כי מקרה זה נופל בגדר החריגים המאפשרים להימנע מהרשעתם.

17. אין ספק שהעבירה בה הורשעו הנאשמים חמורה. עם זאת, לא ניתן להתעלם "מעוצמתה" הנמוכה ומהעובדה שניתן למקם את מעשי הנאשמים ברף התחתון של העבירה. בנוסף לאמור, ישנם שיקולים נוספים המטים את הכף לטובת סיום ההליך ללא הרשעה: הודאת הנאשמים, לקיחת אחריות והפקת לקחים; עברם הנקי; השיקום שעברו וההפסקה היוזמה משימוש בסמים; אורח חיים נורמטיבי של שני הנאשמים ופגיעה בלתי מידתית בנאשמים צעירים אשר עתידם עוד לפנייהם. האמור מקבל משנה חשיבות בשים לב לכך שחלפו **כחמש שנים** מאז ביצוע העבירה, כאשר הנאשמים הוכיחו שהמדובר בהסתבכותם האחת והיחידה בפלילים.

ערה אני לע"פ 8528/12 אליבן נגד מדינת ישראל, אך סבורתני כי נסיבות תיק זה שונות, בראש ובראשונה בחומרת העבירה (בהשוואה לעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע), בעוצמתה, ובנסיבותיהם של הנאשמים, כפי שפורטו לעיל. מכאן, **"בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי"** (הלכת תמר כתב, בעמ' 342).

18. בכגון דא, אפנה לעפ"ג (מחוזי חי') 28110-10-15 שניתן אך ביום 17/12/15, במסגרתו הביעה כב' השופטת נאות-פרי דעתה ולפיה, **"הדגש אינו על החזרה או אי החזרה לעבודה בנמל, אלא על הליך השיקום**

הכולל, אותו עבר המשיב מאז האירועים בהם עסקין ועד היום. המדובר בהליך משמעותי (במיוחד לגבי מי שזו הסתבכותו הראשונה), הכולל טיפול אינטנסיבי, התמודדות עם הגורמים שהביאוהו לכדי העבירה מלכתחילה, שיקום של יחסיו עם המשפחה, גיבוש יכולות לנטילת אחריות על המשך המהלכים, הימנעות מכל עבירה או הפרה במשך כל הזמן שחלף, חיזוק הביטחון והדימוי העצמי - ולשיטתי, יש משקל מכריע לעמדת שירות המבחן לפיה ההרשעה תפגע קשות ב"הישגים" שהושגו עד כה והם ירדו לטמיון, ולא תאפשר את המשך ההליך השיקומי, עד סיומו".

זאת ועוד:

"באשר לפגיעה בעתידו התעסוקתי של הנאשם, ועל אף שלא הוצגה בפני פגיעה קונקרטית ומוחשית בעתידו התעסוקתי, סבורני כי בנסיבות הנידון דידן, שעה שהנאשם הינו בחור צעיר בתחילת חייו הבוגרים, עומל בימים אלו להשגת השכלה אקדמאית בתחום מדעי המחשב ובו בעת מפרנס עצמו כעובד ייצור במפעל, הרי שעתידו עוד לפניו וסביר כי הרשעה בדין עשויה להוות מכשול בדרכו לאפיקים שונים בשלב כה מוקדם של חייו. תמים דעים אני עם הסנגור כי אין לפרש את הצורך בהצבעה על פגיעה באפשרות התעסוקה באופן דווקני כאשר מדובר בנאשמים צעירים, שכן קיים קושי מובנה להצביע על פגיעה ספציפית בשלב זה של חייהם" (ת"פ (א"י) 25749-03-13 מדינת ישראל נ' אנדריי דובזנקו. 30/04/14).

"...ברי, כי הרשעה עלולה לפגוע בנאשם שהינו צעיר בימים כשלפניו פרושים כל חייו וזאת חרף העובדה כי טרם עלה בידו להוכיח פגיעה קונקרטית במשלח ידו בשלב כה מוקדם בחייו ובטרם הבשיל לגבש את נתיב חייו" (ת"פ (ק"ג) 9369/01/13 מדינת ישראל נ' אוראל שמואל. 29/04/15).

19. בנסיבות הללו, שוכנעתי כי ראוי להעדיף בעניינם של הנאשמים ענישה צופה פני שיקום ולהגשים את מטרות הענישה באמצעות עונש שיקומי בביצוע עבודות לתועלת הציבור ופיקוח באמצעות צו מבחן. במסגרת תקופת המבחן יידרשו הנאשמים לערוך בדיקות מעת לעת לוודא כי אכן פנו לדרך חדשה נטולת שימוש בסמים. בדרך זו ישמש ההליך הפלילי כמנוף לטיפול ולשיקום הנאשמים, בשילוב עם פיקוח הרתעתי. ברי, כי ככל שימצא שמי מהנאשמים אינו עומד בתנאי המבחן, ניתן יהיה לדון מחדש בסוגיית הרשעתו ועונשו.

20. לפיכך, אני מורה על ביטול ההרשעה ומטילה על כל אחד מהנאשמים צו של"צ בהיקף של 300 שעות, בנוסף לצו מבחן לשנה. המבחן יהיה בפיקוח שירות המבחן, ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.

21. הובהר לנאשמים שאם לא יבצעו את השל"צ כנדרש או לא יעמדו במבחן, יוחזר התיק בשנית לבית המשפט לדון מחדש בשאלת ההרשעה והעונש.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ו שבט תשע"ו, 25 ינואר 2016, במעמד הצדדים.